

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

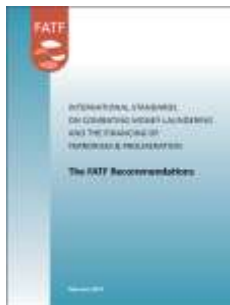
Ризик–орієнтований підхід як ефективний метод протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом

Береза І.В.
Директор Департаменту фінансового моніторингу

Київ, 27 лютого 2018 року

РИЗИК-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У МІЖНАРОДНИХ ДОКУМЕНТАХ

Рекомендації FATF

- ризик-орієнтований підхід повинен бути **основним підґрунтям** для ефективної імплементації всіх рекомендацій FATF
(1 Рекомендація FATF)

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу **зобов'язаний здійснювати управління ризиками.**
(Ст. 11 Базового Закону)

- в цілях боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму застосування ризик-орієнтованого підходу передбачає, що **країни, компетентні органи та зобов'язані суб'єкти** повинні ідентифікувати, оцінити та зрозуміти ризики, на які вони наражаються, та вжити заходів, відповідних цим ризикам, для їх ефективного зниження
(1 Рекомендація FATF)

Національна оцінка ризиків проводиться систематично, але не рідше одного разу на три роки.
(Ст. 21 Базового Закону)

Суб'єкти державного фінансового моніторингу зобов'язані здійснювати **регулювання та нагляд з урахуванням оцінки ризиків.**
(Ст.14 (2) (3) Базового Закону)

- зобов'язані суб'єкти реалізують політику, здійснюють контроль і мають процедури для мінімізації та ефективного управління ризиками відмивання коштів/ фінансування тероризму, які повинні бути пропорційними характеру діяльності і розміру зобов'язаної особи

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу **зобов'язаний здійснювати управління ризиками.**
(Ст. 11 Базового Закону)

Небанківська фінансова установа зобов'язана **створити та забезпечити функціонування системи управління ризиками** легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму.
(п. 19 Положення №388)

4-а AML-Директива ЄС

4-а AML-Директива ЄС

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНІ РИЗИКИ УКРАЇНИ

Протягом 2016-2017 років експертами MONEYVAL була здійснена оцінка системи запобігання та протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму України (5-й раунд)

ОСНОВНІ НАЦІОНАЛЬНІ РИЗИКИ

ЗАФІКСОВАНІ ЕКСПЕРТАМИ:

- ✚ **КОРУПЦІЯ**
- ✚ **НЕЗАКОННА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ**
(включно з фіктивним підприємництвом, ухиленням від сплати податків та шахрайством)
- ✚ **ЗРОСТАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ**
- ✚ **ДІЯЛЬНІСТЬ КОНВЕРТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ**
- ✚ **ВИСОКИЙ ОБІГ ГОТІВКИ**
- ✚ **РИЗИК ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ**
- ✚ **НЕПРИБУТКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ, які можуть використовуватися для передачі коштів терористам та терористичним організаціям**
- ✚ **ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА**

НБУ ПРИДІЛЯЄ ОСНОВНУ УВАГУ ПІД ЧАС НАГЛЯДУ НАСТУПНИМ ПИТАННЯМ:

- ✓ **ПУБЛІЧНІ ДІЯЧІ***
- ✓ **ІДЕНТИФІКАЦІЯ КБВ**
- ✓ **ГОТІВКОВІ ТА СХЕМНІ ОПЕРАЦІЇ ***
- ✓ **РИЗИКИ ФІКТИВНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА**
- ✓ **РИЗИК ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ**

* Невиконання нормативних вимог щодо вищезазначених категорій може призвести до здійснення **ризикової діяльності** та може призвести до відкликання ліцензії НБУ

**Р.1 FATF:
ВИКОНАНО!**

ОСНОВНІ АКЦЕНТИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ НБУ (1/2)

Ризикова діяльність:

- **Схемні операції**
- **Уникнення** виконання законодавчих вимог та **обмежень** (наприклад, дроблення сум переказів)

Розуміння **суті діяльності** контрагента

Пояснювальна записка до
10 РЕКОМЕНДАЦІЙ
FATF:

*При здійсненні заходів належної перевірки клієнтів, які є юридичними особами або сторонами правових утворень, фінансові установи зобов'язані здійснювати ідентифікацію та перевірку клієнтів, а також знати **характер їх діяльності, форму власності і структуру управління.***

Виконання законодавчих вимог щодо виявлення, ідентифікації та з'ясування джерел походження коштів **публічних діячів**

12 РЕКОМЕНДАЦІЙ
FATF:

*Фінансові установи, крім звичайних процедур належної перевірки клієнта, щодо публічних осіб повинні здійснювати наступні заходи: а) створити відповідну систему управління ризиками з метою **визначення, чи є публічною особою клієнт** або вигодоодержувач; б) одержати **схвалення вищого керівництва** на встановлення ділових відносин; с) вживати заходів для **визначення джерел збагачення та джерел походження коштів;** d) проводити **постійний моніторинг** ділових відносин.*

➤ Фіктивне підприємництво

Пояснювальна записка до **10**
РЕКОМЕНДАЦІЇ
FATF:

Метою вимог, що стосуються ідентифікації та перевірки клієнта і фактичного власника, є по-перше, **запобігання незаконному використанню юридичних осіб** та утворень за рахунок отримання достатніх відомостей про клієнта, щоб мати можливість правильно виявити ризики потенційного відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язаних з діловими відносинами.

**Ст. 10 Базового
Закону:**

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний: **відмовитися від встановлення (підтримання) ділових відносин** (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції якщо у суб'єкта первинного фінансового моніторингу виникає **сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені.**

НАЦІОНАЛЬНИ
Й
БАНК
УКРАЇНИ

Дякую за увагу!